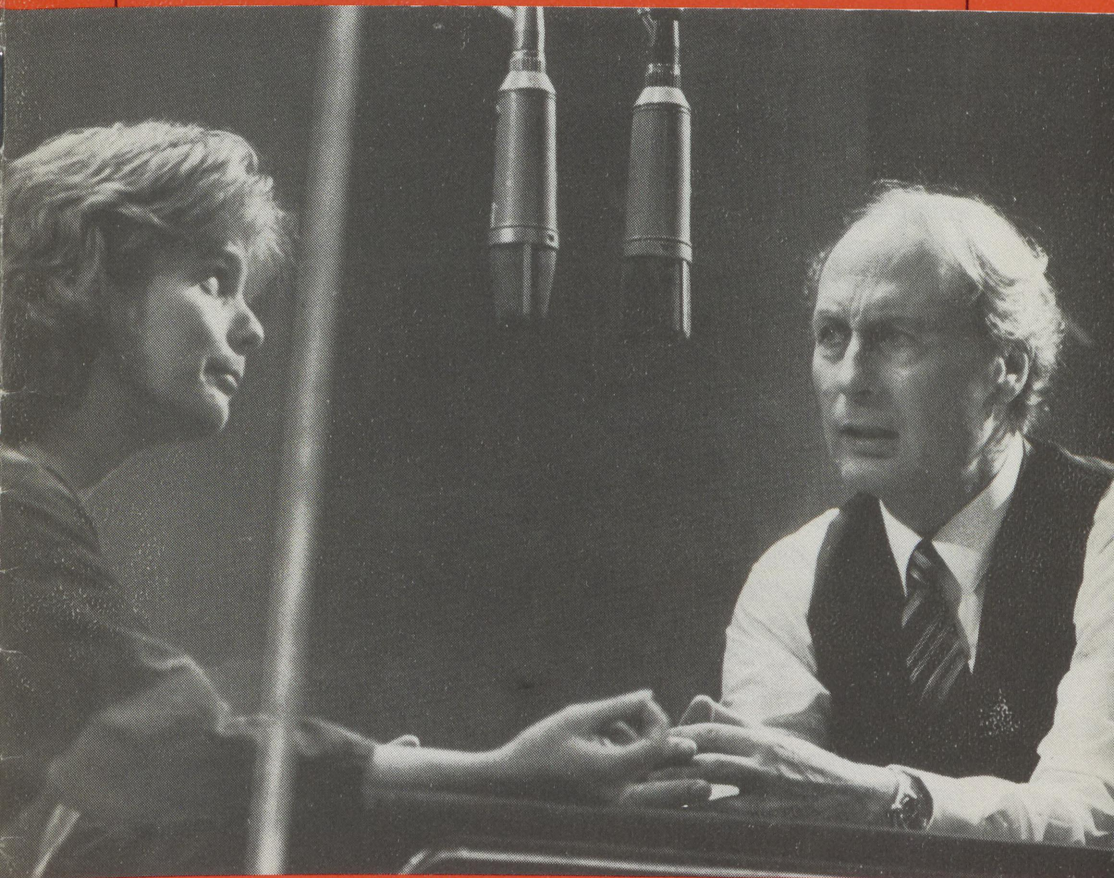

OSLO
NYE

ORDET ER FRITT, HR. STATSRAAD!

Medienes makt

— Er det mediene som styrer menneskene eller er det menneskene som styrer mediene?

— Dessverre, det er nok det første som er tilfelle, men det burde være menneskene som holdt mediene i tøylar, svarer programredaktør Yngvar Ustvedt i NRK. Han er en av dem i institusjonen som har lengst erfaring som intervjuer, debattant, programleder for verbale innslag og som daglig følger den utvikling som er på gang i radio og fjernsyn.

— Når det gjelder spørsmålet om å klippe vekk deler av et program etter en av de medvirkendes ønsker, har man i NRK regler å følge. Den som deltar i et program, som tas opp på bånd har krav på å få høre det som er innspilt, men vedkommende har ikke krav på at deler av programmet skal kuttes.

Erfaringene er at et slikt problem — altså kutt i programmet — er mer hypotetisk. Skulle spørsmålet bli aktuelt er jeg tilbøyelig til å tro at produsenten og den medvirkende blir enige,

hvis da ikke sistnevnte forlanger strykninger av rent opportunistiske grunner.

— Har det skjedd da?

— Javisst, vi har eksempler på det, men da har produsenten simpelthen nektet.

Forørig henviser Yngvar Ustvedt til de generelle retningslinjer som finnes i NRK's instruks for programvirksomheten.

Ustvedt ser i medienes makt en absolutt fare for utviklingen.

— Ta f.eks. barndommen, som nå blir borte for ungene, fordi vi alle ser det samme på TV. Det har en amerikansk undersøkelse nettopp vist. Det er jo skremmende da! Eller ta den unormalt store gjennomslagskraften fjernsynet har i det politiske miljø.

Persondyrkelsen settes bokstavelig talt i fokus. Den politiker som har såkalt karissima får en oppmerksomhet, som muligens ikke står i forhold til virkeligheten og viktigheten av vedkommendes budskap og program. Vi har nok av eksempler å vise til!

Redigering

«Den medvirkende, f.eks. et intervjuobjekt, må ved avtalens inngåelse også gis klar beskjed om at programinnslag kan bli redigert eller forkortet. Gjør den medvirkende ikke innsigelser mot dette, må rett til redigering ansees avtalt.

Uttalelser må dog ikke gjengis på en måte eller i en sammenheng som står i strid med det vedkommende har ment. Ved redigering og forkortelser må en passe omhyggelig på at meningen ikke blir fordreiet og — for fjernsynets vedkommende at billeddekningen er adekvat.

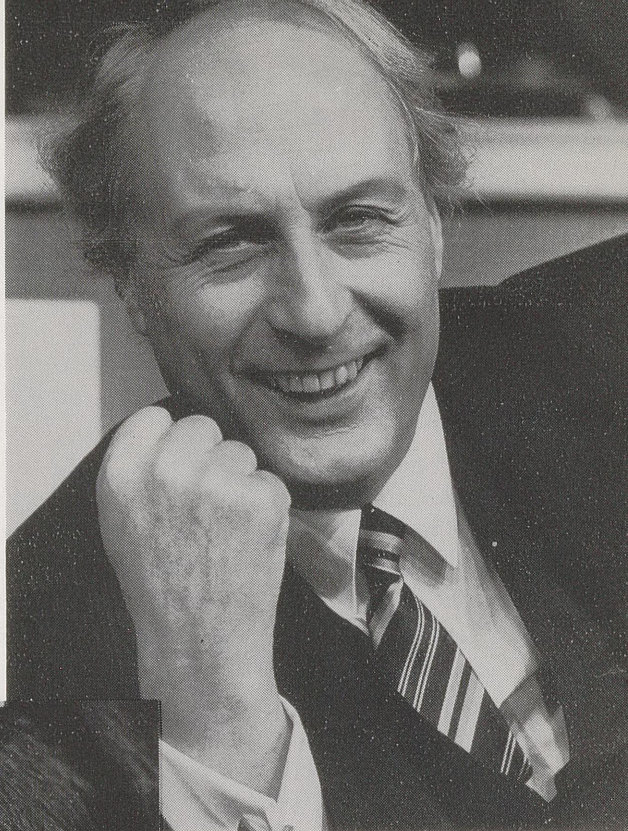
Ved bruk av arkivopptak må det vises særlig aktsomhet.»

Disse reglene er hentet fra NRK's instruks for programarbeid som omfatter redigering av lydband.

I kommentarene til disse bestemmelser står det bl.a. det for den medvirkende må gjøres helt klart hvordan en eventuell redigering skal foregå, og at den

medvirkende må underrettes, hvis det skjer vesentlig avvik fra avtalen. I mange tilfeller kan en avtale være nokså unyansert, fordi det ved avtalens inngåelse kan være vanskelig å vite hvordan en redigering vil forløpe og hvilke nye momenter, som kan melde seg under opptaket. Det er da viktig for programskaperen å vurdere nøye om programmet eventuelt får en form som kan være krenkende for den medvirkende eller at den medvirkende, som resultat av redigeringen, fremstår med en mening som han/hun ikke har, noe som selvsagt ikke er akseptabelt.

I kommentarene advares det videre mot å etablere effektfulle, men kanskje kompromitterende konfrontasjoner, især hvis effekten oppnås ved at en person blir representert med en mening, som er misvisende, fordi den er tatt ut av sin sammenheng.

Statsråden — HELGE REISS

Charlotte — BENTE BØRSUM

Ole — PER CHRISTIAN ELLEFSEN

Irene — INGRID VOLLAN

Prometevs

var i følge den greske mytologi den som bragte ilden til menneskene. Den stjal han fra gudenes gud — Zevs. Prometevs lærte også menneskene å bygge hus, drive bergverk, lage redskaper til å dyrke jorden med og fremstod som en stor velgjører.

Med Prometevs holdt kulturen og sivilisasjonen sitt inntog. Men han pådro seg gudenes vrede, og Zevs pønsket ut en grusom straff: Prometevs ble lenket til en klippe. Hver dag kom en ørn og fortæret leveren hans, som hver natt vokste

ut igjen, så torturen kunne gjenta seg neste dag.

Denne striden mellom Prometevs og Zevs fikk første gang dikterisk uttrykk i Aiskylos' stykke «Den bundne Prometevs», som ble en inspirasjonskilde for diktere gjennom tidene: Byron og Shelley i England, Voltaire tok opp motivet i Frankrike, Goethe i Tyskland, Calderon i Spania. I Sverige fattet Victor Rydberg interesse for emnet. Her hjemme er det vel bare Per Sivle med diktet «Prometheus» som har benyttet seg av det greske motivet.

Ernst Bruun Olsen

som har skrevet «Ordet er fritt, hr. statsråd!» har passert 60 år og spilt en betydelig rolle i dansk teater og samfunnsdebatt.

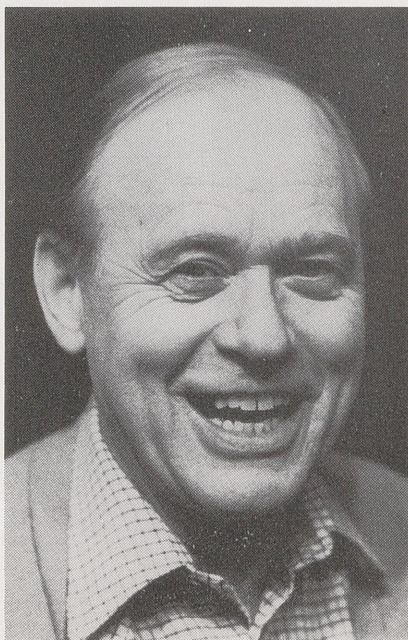
Bruun Olsen slo igjennom som dramatiker i 1962 med musicalen «Teenagerlove» sammen med komponisten Finn Savery, et robust angrep på popindustrien og dens mange utvekster med siktepunktet på den forflatning mange mente — og mener fremdeles — hefter ved formen. «Teenagerlove» var også en av Oslo Nye Teaters største suksesser i 1960-årene med Toralv Maurstad, Liv Strømsted og Frank Robert i de store rollene.

Senere har Bruun Olsen skrevet dramatikk med ironi over den borgerlige moral og kultur, forankret som han alltid har vært på venstresiden — den sosialdemokratiske — i dansk politikk. Musicalen «Bal i Den Borgerlige» er et av hans mange utbrudd i den retning.

Ernst Bruun Olsen har forøvrig dokumentert at hans også er en lydør instruktør av

scenedramatikk og hørespill. Blant minneverdige oppsetninger i hans regi trekkes alltid «Måken» frem — på Det kgl. Theater i København.

Annen dramatikk: «Hvor gikk Nora hen, da hun gikk?» (1968), «Den poetiske raptus» (1976), «Da Jazzen kom til byen», spilt på Betty Nansens Teatret.

ORDET ER FRITT, HR. STATSRAAD!

(Prometevs i saksen)

Av Ernst Bruun Olsen

Oversatt av Freya Gjerstad

Regi	KIRSTEN SØRLIE
Scenografi	HARALD MARTIN
Kostymer	MARIANNE FORSBERG
Lydteknisk regi	ERLING JØRGENSEN
Hår/sminke	HELGE BJØRNÅ
Musikk	LUDWIG VAN BEETHOVEN

I ROLLENE

Statsråden	HELGE REISS
Charlotte	BENTE BØRSUM
Ole	PER CHRISTIAN ELLEFSEN
Irene	INGRID VOLLAN

Inspisient/lyd	BJARNE STENSRUD
Suffli	KARI-LAILA THORSEN

OSLO NYE TEATER

takker Norsk Rikskringkasting for lån av teknisk utstyr til forestillingen

Sitatene fra «Den befridde Prometheus»
er hentet fra Ferdinand Lynners oversettelse fra 1951.

Lydbånd

er et bånd med finfordelt magnetisk materiale, som brukes til opptak og lagring av lyd.

Et lydbånd består av en såkalt bærefolie med et magnetisk belegg. Bærefolien er et plastisk materiale, vanligvis brukes polyester.

Folien er et spolebånd. På den ene siden av bærefolien er det påført et belegg som inneholder magnetiske partikler og det er disse som egentlig utgjør lydbåndet.

I de senere år er det utviklet bånd basert på et belegg av kromdioksyd og likeledes flerlagsbånd — ferrokrombånd. Ved innspillingen magnetiseres båndet i en grad som gir styrken av den lyd man ønsker å lagre. Ved avspilling føler en detektor (avspillingshode) den lagrede magnetisme.

Båndopptaker

— tidligere kalt lydbåndopptager eller magnetofon, er et apparat til nedtegning av lyd ved magnetisering av en ståltråd, en plate eller et bånd av papir eller plast tilsatt et magnetisk materiale.

Båndet føres forbi et lydhode med en smal spalte, hvor en

vekselstrøm som svarer til lydsvingningene fremkaller et kraftig magnetfelt. Dermed får båndet varierende magnetisering. Føres det igjen forbi et lydhode (avspillingshodet) vil det indusere i dette en tilsvarende vekselstrøm, som den båndet ble magnetisert med.

Lyd som er magnetisert inn i båndet kan fjernes ved hel magnetisering av båndet i et slukkehode, og båndet kan brukes pånytt.

Produsent

eller producer hører til media-terminologien — først og fremst i radio og fjernsyn, men også som ansvarshavende for en film- eller teaterproduksjon.

For radio og fjernsyn er produsentens hovedoppgave å være ansvarlig for opplegget av et program. Vedkommende må for radioens vedkommende overvåke opptak eller direkte sending. Produsenten instruerer den eller de som skal delta i programmet, gir råd om f.eks. bruken av stemmene og hva man bør legge vekt på i et diskusjonsprogram, hva som er vesentlig for helheten i programmet. Det er også opp til produsenten, hvis man er ferdig med et opptak på bånd, å velge ut de avsnitt som etter produsentens

mening dekker programmets intensjoner. Vesentlig er det også at samtaler eller dialoger ikke overskrider programmets lengde i tid. For å hindre dette og å tilpasse programmet, får produsenten hjelp av lydteknikeren. Denne kutter deler av båndopptaket etter produsentens og/eller etter de medvirkendes ønsker hvis det er ønskelig. Det kan være passasjer som ikke har noe med programmets tittel å gjøre, forsnakkelser, innviklede og til dels uforståelige setninger, misbruk av fremmedord eller andre innslag, som er uforenlig med radio-selskapets etiske normer. Kuttene fjernes med et lite maskinelt snitt i opptaksmaskinen. Deretter limes båndet sammen igjen slik at lytteren knapt merker at det er gjort kutt.

Lydteknikeren

eller programingeniøren, som er stillingsbetegnelsen i NRK, har en innflytelse som kan variere fra program til program. Det gjengse er at vedkommende stort sett skal være nøytral, men ha anledning til å gi råd. Heldigvis er de fleste båndopptak problemfrie, så

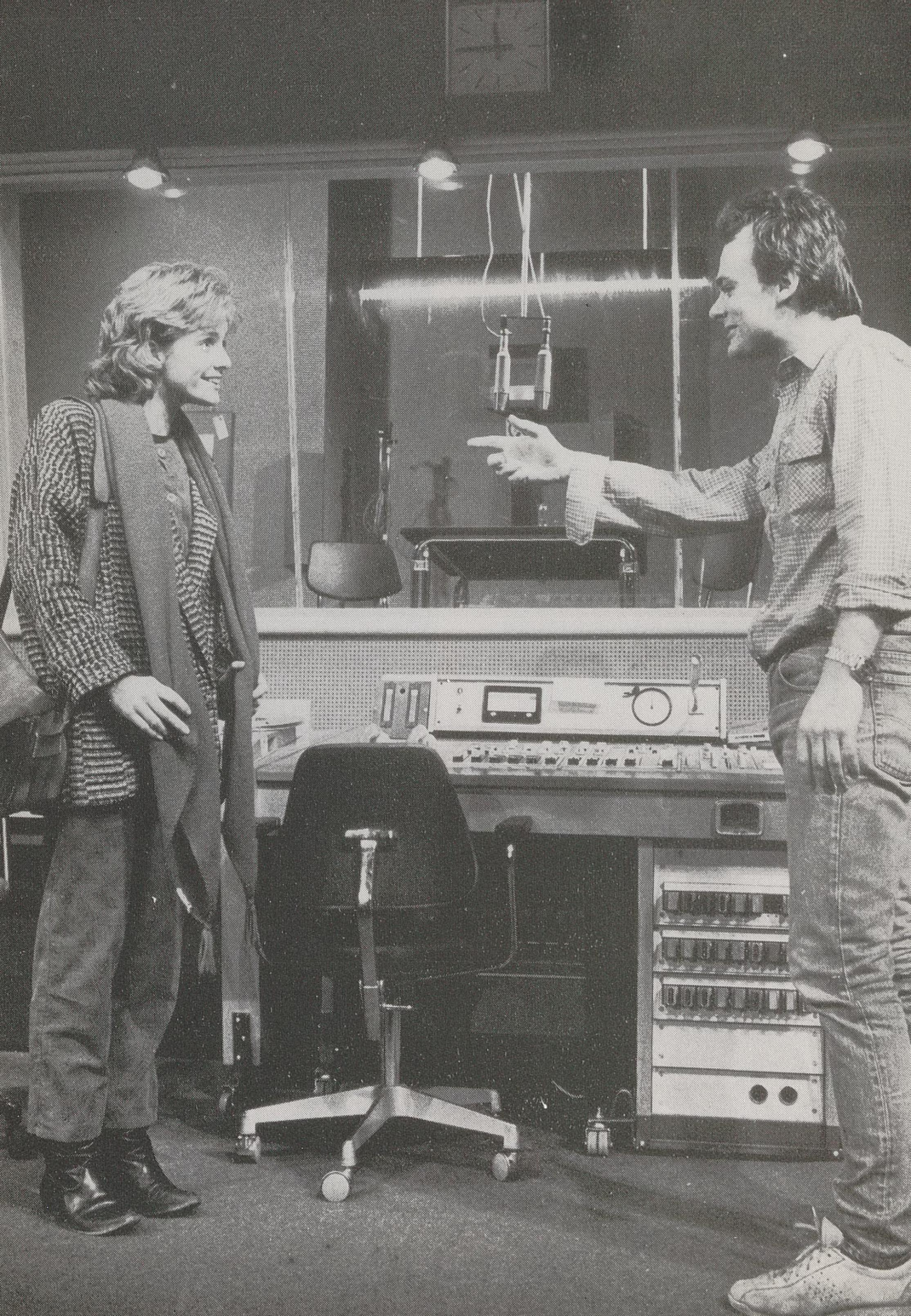
redigeringen blir av rent teknisk karakter. Men når det gjelder musikkoverføringer, der lyd kvaliteten er avgjørende, har programingeniøren nær sagt «uinnskrenket makt».

— Vi har et ønskemål, når det gjelder programingeniørene, sier driftssjef Kjell Rydningen i NRK/radio. Det er at de kommer tidligere inn i selve programprosessen — fra det øyeblikk et program planlegges — altså på ideplanet — til det utformes videre og gjennomføres. Vi tror en slik ordning vil være til stor gagn for programvirksomheten.

— Hva med den tekniske utvikling?

— Den har ikke vært stor i de senere årene. Utviklingen går sakte. Nå som før opererer vi med studio, båndopptager, båndspiller, mixer osv. Elementene er altså de samme som for 20—30 år siden. Men den nye digitalteknikken kommer vel til å endre noe på dette bildet.

Driftssjefen forteller videre at institusjonen lærer opp programingeniører av begge kjønn. Vanligvis søker 800. Av dem velges det ut 20 ungdommer, som gjennomgår 2 års undervisning og skolering såvel teoretisk som praktisk.

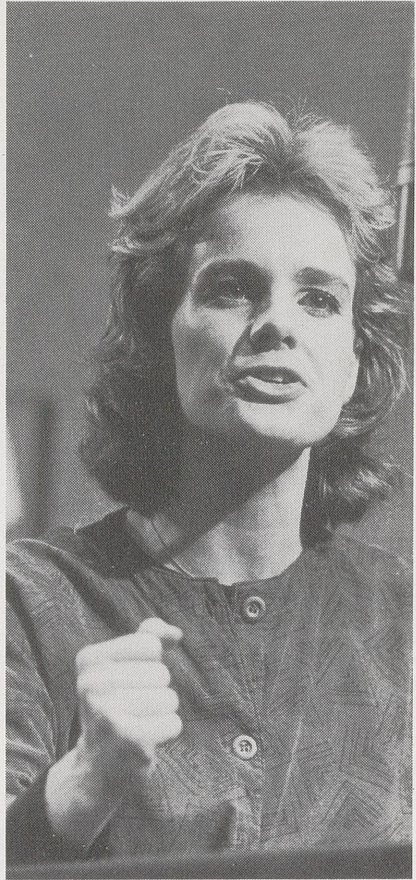
Østasiatiske Kompagni A/S

er Danmarks og et av Nordens største selskaper med mer enn 250 bedrifter og avdelinger i 50 land.

ØK, som har hovedkontoret i København, har i alt 40.000 ansatte og de to siste årene har konsernets omsetning ligget på nærmere 25 milliarder danske kroner.

Det ble grunnlagt i 1897 med utgangspunkt i dansken Hans Niels Andersens blomstrende forretning i Bangkok. Handelselskaper ble etablert i store deler av Asia og parallelt med disse drev det regelmessig rutefart med egne skip.

Østasiatiske Kompagni A/S — som også kalles ØK — er forøvrig engasjert i industri, landbruk, bank og forsikring. Omkring 90 prosent av selskapets virksomhet foregår utenfor Danmarks grenser.

Ingrid Vollan

er ny i ensemblet på Oslo Nye Teater. Hun er født i Alvdal, gikk på Statens Teaterskole fra 1975 til 1978 og ble først knyttet til Riksteatret i et halvt år. Der spilte hun rollen som Malin i Arne Skouens «Ballerina». Så fulgte ett år på Teatret Vårt i Molde før hun ble engasjert til Trøndelag Teater.

OSLO NYE TEATERS PERSONALE

ADMINISTRASJON:
BARTHOLD HALLE
teatersjef
ARNE CHRISTIANSEN
intendant
INGER LISE BRUU HEGER
forretningsfører
MARIT LARSEN
sekretær
REIDUN ASBJØRNSEN
lønningsskass.
SVANHILD KJÆRVIK
bokholder
DAG SIMONSEN
salgssjef
MARIT NORDLI
salgssekretær
ANNE WINGER
salgssekretær
ODD ANDERSEN
arkivar
KIRSTEN SØRLIE
ANNE-KAREN HYTEN
instruktører

SKUESPILLERE:
PIA BØRGLI
BENTE BØRSUM
PER CHRISTIAN ELLEFSEN
UNNI EVJEN
KARI-ANN GRØNSUND
KNUT M. HANSSON
PER THEODOR HAUGEN
ODDBJØRN HESJEVOLL
BENTINE HOLM
PER JANSEN
TROND LIE
PER LILLO-STENBERG
ELI-ANNE LINNESTAD
IVAR NØRVE
HELGE REISS
SIDSSEL RYEN
MORTEN RØHRT
FINN SCHAU
AUD SCHØNEMANN
SISSEL SELLÆG
MARIT SYVERSEN
INGRID VOLLAN
ULF WENGÅRD
GARD ØYEN
ARNE AAS

MUSIKERE:
MAGNE AMDAHL
leder
FINN ERIKSEN
KARL JOHAN HELGESEN
ROY HELLVIN
BJØRN JACOBSEN
LEIF ØSEN
JAN HENRY THORESEN
TEKNISK ADMINISTRASJON:
PER HORN
teknisk sjef

HARALD MARTIN
produksjonssjef
JACEK JUNISZEWSKI
produksjonsekretær

INSPISIENTER:
BJARNE STENSURD
TOM ANDERSEN
JOHN ELLEFSEN
ROGER FOSSUM

LYD:
ERLING JØRGENSEN

SUFFLØRER:
BIRGITTA BJØRNSTAD
DIDI STIG
KIRSTIN SØBSTAD

REKVISITØRER:
MARIANNE LØKHOLM LEWIN
leder
IVAR GRØNHELLA
INGRID AAS
LAILA HAUGE
attributtmaker

PÅKLEDERE:
LIV CHRISTENSEN
leder
INGER MARIE CHRISTENSEN
MARIANNE FORSBERG

PARYKKMAKERI/SMINKE:
SVERRER RØRWALLS
leder
HELGE BJØRNÅ
MARIE THERESE CAPPELLO
BIRGIT HAUGÅ
MIKKEL STØLEN

MALERSAL:
KNUD STERN MØLLER
leder
KNUT O. SOLEM
BJØRN THOMASSEN

SNEKKERVERKSTED
HELGE PALTIEL
snekkermester
FRANK HENIE
BIRGER THURN-PAULSEN
ESPEN ØSTIGÅRD

SYSTUE:
GRETHE WANG
kostymesjef
LISE FJELD SANNES
leder
TRUDE BERGH
EVA DANIELSEN
SOLVEIG HØST
SØLVIE AARRE

LYSAVDELING:
TORE HELDAL
lysmester
VALTER NILSEN
lysmester
JOHN-HENNING BREKKLI
ESPEN KREIM
HARALD HAUGEN
SVERRER ODD HORGE

SCENEAVDELING:
FINN LEWIN
overscenemester
BJØRN BERGSETH
scenemester
ØIVIND SVARSTAD
scenemester
MORTEN ARDE
JØRGEN DAMSKAU
TROND ENGBRETSSEN
DARIUS GOLOFIT
LARS PETTER HEINRICHS
BOGDAN KOLAKOWSKI
WILLY KREIM
EDWIN LYBERG

BILLETTLUKE:
ELLEN STENRUD
leder
STEIN FREDRIKSEN
ASTRID HØEL
AGNES KORSÉN
IDA MOLVIK-HANSEN
GRETE SJAASTAD

GARDEROBE:
ELLEN HORNE
leder
EBBA EIESTAD
GERD NYGAARD
THERESE OLSEN
AGNES RUUD

RESEPSJON:
KJERSTI BERNARDI
KARI MIDTSJØ

KANTINE:
TONE ARDE
leder
UNNI LARSEN

RENGJØRING:
MARIE SELNÆS
leder
DARINA ADAMIKOVA
REIDUN JAHRN
HELENA NESTEROW

VAKTMESTER:
OG BUD:
JACK CHRISTIANSEN
ANITA CHRISTENSEN

CENTRALTEATRET:
LYS:
MARI ALVIM
lysmester
DAVID SIEBERT
lysmester
TROND SÆTRE
SCENE:
JOHN ERIK JENSEN
scenemester
PAUL J. VALDERHAUG
scenemester
SVEIN ANDRE ERIKSEN
PEARLY GRINDVOLD
rekvisitør
GARDEROBE:
MONA PALEY
leder
TONE BORGHAGEN
LIV SØRUM
ULLA AAKRE
VERA ÅSATUN

PÅKLEDER:
ANNE STABELL

BILL KASSERERE:
RUTH OLSEN

RENGJØRING:
INGRID BERG
DEVA BOZIC
MAGNHILD CHRISTENSEN

DUKKETEATRET:
DUKKESPILLERE:
KJERSTI GERMETEN
STEIN KIRAN
ANNE LISE RUUD
RAGNHILD WANG
KNUT WIULSRØD

TEKNISK ANSVARLIG:
LARS RAMBØL

RENGJØRING:
REIDUN MELBYE

CHAT NOIR:
LASSE ARDE
scenemester
NILS MAGNE KJUS
lysmester
PER PEDERSEN
lysmester
ARNE PETERSEN
scenemester

«Ole Brumm og vennene hans»

Nå kan det aller yngste teaterpublikummet begynne å glede seg for alvor: Lørdag 1. desember kommer «OLE BRUMM OG VENNENE HANS» på DUKKETEATRET på Frogner!

At vesentlige ting om livet kan sies på en enkel måte og at dype, kloke tanker kan tenkes og formidles uten et stort og tungvint ordforråd — det er forfatteren A. A. Milnes spesielle egenskap — og de koselige fortellingene om Ole Brumm et godt eksempel på.

DUKKETEATRET har funnet ut at denne spesielle egenskapen er så viktig at det nok en gang har valgt å hente «stoff» fra dette spennende materialet. Derfor presenteres en helt ny forestilling om Ole Brumm i Thorbjørn Egners gode, gamle oversettelse, men med Liv Borg Thorsens dramatisering og regi.

Barna møter ikke bare Ole Brumm og vennene hans. De vil også få oppleve Hundremeterskogen... der det en sen kveld skjer noe utenom det vanlige... det kommer et nytt dyr i skogen, og det dyret heter... «Tiger gutten».

Scenebildene sørger Hans Petter Harboe for, Ragnhild Wang lager

alle dukkene og man bruker Chr. Hartmanns musikk til handlingen.

De som er med: Kjersti Germeten, Stein Kiran, Anne-Lise Ruud, Anne Tidemand, Ragnhild Wang og Knut Wiulsrød.

Vet De at

...OSLO NYE TEATER ifjor spilte 859 forestillinger for 258 458 tilskuere?

...det vil si over 20 prosent av alle teaterbesøkende i landet vårt i 1983 gikk på OSLO NYE TEATER?

...108 000 av disse var barn eller skoleungdom?

...egendekningsprosenten var rekordhøy — 26 prosent?

...dette er en like høy prosentvis egeninntekt som teatret hadde for 10 år siden, noe som er helt usedvanlig for et teater.